

ENERĢLADVOKĀTES VERICAS TRSTENJAKAS [VERICA TRSTENJAK] SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 12. janvārī (1)

Lieta C-591/10

Littlewoods Retail Ltd and others

pret

Her Majesty's Commissioners of Revenue and Customs

(*High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* (Apvienotā Karaliste) līgums sniegt
prejudiciālu nolikumu)

PVN, kas iekasēts, pārķepjot Savienības tiesības, atmaksāšana – Procentu piemērošana –
Vienkāršie procenti – Saliktie procenti – Dalībvalstu procesuālā autonomija – Efektivitātes princips
– Līdzvērības princips

I – Ievads

1. Ar šo *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* līgumu sniegt
prejudiciālu nolikumu Tiesai tiek uzdoti jautājumi par pienākumu, kas izriet no Savienības
tiesībām – atmaksāt pievienotās vērtības nodokli, kurš iekasēts, pārķepjot Savienības
iesniedzējtiesa tajā it paši līdz paskaidrot, vai – un ja jā, tad kādā apjomā – dalībvalstij, kura ir
iekasējusi PVN, pārķepdama Savienības tiesību normas pievienotās vērtības nodokļa jomā,
papildus pienākumam to atmaksāt ir jāmaksā arī procenti par tās pamatsummu.

II – Atbilstošās tiesību normas

A – *Valsts tiesības*

2. *Value Added Tax Act 1994* (turpmāk tekstā – “1994. gada likums par PVN”) ir ietvertas
valsts tiesību normas par PVN administrēšanu, iekasēšanu un izpildi, kā arī pāršādzēšanu pašas
tiesas.

3. Ja nodokļa maksātājs pārmaksā PVN, tad tas saskaņā ar 1994. gada likuma par PVN 80.
punktu var prasīt pārmaksātās summas atmaksāšanu. Ciktāl tam ir nozīme šajā lietā, 1994. gada
likuma par PVN 80. punktā ir noteikts:

“80. Pārņēmēgi prasīt vai pārmaksāt PVN kreditēšana vai atmaksa

1. Ja persona:

a) ir samaksājusi *Commissioners* PVN par noteikto norādīto periodu (lai kad tas būtu beidzies) un,

b) darot to, kā pievienotās vērtības nodokli ir ieskaitījusi summu, kura nebija maksājama kā pievienotās vērtības nodoklis,

Commissioners ir pienākums kreditēt personai šo summu.

[..]

1.B Ja persona attiecībā uz noteikto norādīto periodu (lai kad tas būtu beidzies) *Commissioners* kā PVN ir samaksājusi summu, kas nav tam maksājama PVN, un ja tas nav saistībā ar:

a) summu, kas nebija maksājama pievienotās vērtības nodoklis, kurš ieskaitīts kā pievienotās vērtības nodoklis, vai

[..],

Commissioners ir pienākums atmaksāt personai šādi samaksāto summu.

2. *Commissioners* ir pienākums kreditēt vai atlīdzināt summu saskaņā ar šo punktu, ja šajā sakarā ir iesniegts pieprasījums.

2.A Ja:

a) pieprasījuma saskaņā ar šā punkta 1. vai 1.A apakšpunktu rezultātā personai ir jākreditē summa un

b) pēc summas ieskaita saskaņā ar šo likumu daļa šīs summas vai visa šā summa paliek personai kreditāta,

Commissioners ir pienākums samaksāt (vai atmaksāt) personai šo atlikušo summu.

[..]

7. Ja vien šajā punktā nav noteikts citādi, *Commissioners* nav pienākuma kreditēt vai atmaksāt iekasētās vai tam samaksātās PVN summas, kas nav tam maksājama PVN.”

4. Ja pieprasījums saskaņā ar 1994. gada likuma par PVN 80. punktu ir apmierināts, nodokļa maksātājam var būt tiesības arī uz procentiem par pārmaksāto summu, ko aprēķina saskaņā ar 1994. gada likuma par PVN 78. punktu. 78. punkts ir noteikts:

“78. Procenti noteiktos iestāžu kādā gadījumos

1. Ja *Commissioners* kādas dēvē persona:

a) ir samaksājusi *Commissioners* kā PVN summu, kas nebija tās maksājama nodoklis, un tās rezultātā *Commissioners* saskaņā ar 80. punkta 2.A apakšpunktu ir pienākums samaksāt (vai atmaksāt) tai summu vai

b) nav prasījusi saskaņā ar 25. punktu tās summas kreditēšanu, kuras kreditēšanu tai bija tiesības prasīt un kuru *Commissioners* lūdz ar to ir pienākums tai samaksāt, vai

c) (gadījumā, uz ko neattiecas iepriekš minētā a) vai b) daļa) ir samaksājusi *Commissioners*

k? PVN summu, kas nebija maks?jams PVN un kuru *Commissioners* l?dz ar to ir pien?kums tai atmaks?t, vai

d) laik? nav sa??musi no *Commissioners* tai paredz?t?s summas saist?b? ar PVN maks?jumu, tad, ja un cikt?l *Commissioners* nav pien?kuma to dar?t, ja tas nav noteikts šaj? punkt?, *Commissioners* par piem?rojamo laikposmu ir j?maks? personai procenti par šo summu atbilstoši š? punkta noteikumiem.

[..]

3. Šim punktam atbilstošie procenti ir maks?jami saska?? ar 1996. gada likuma par finans?m (*Finance Act 1996*) 197. punkt? piem?rojamo likmi.

[..]"

III – Fakti un l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu

5. Pras?t?ji pamatliet? Apvienotaj? Karalist? ir nodarbojušies vai nodarbojas ar uz??m?jdarb?bu, kura saist?ta ar iepirkšanas p?c kataloga, kuru veicot, tie ar personu, sauktu par "a?entiem", t?kla pal?dz?bu izplata katalogus un p?rdod tajos nor?d?t?s preces. A?enti nopeln?ja komisijas maksu par pirkumiem, ko tie veikuši vai kas veikta ar to starpniec?bu ("trešo personu pirkumi"), par ko komisijas maksu var?ja sa?emt skaidr? naud?, attiecinot to uz agr?kiem pašu a?entu veiktiem pirkumiem vai (p?c augst?ka kursa) pirkumiem n?kotn?.

6. Pamattiesved?b? ir skaidrs, ka komisijas maksa, kas par trešo personu pirkumiem samaks?ta laik? no 1973. gada l?dz 2004. gada oktobrim saist?b? ar PVN apr??in?šanu gan saska?? ar Savien?bas ties?b?m, gan atbilstoši valsts ties?b?m, ir kvalific?ta nepareizi, par atseviš??m pieg?d?m k??daini nosakot p?r?k lielu ar nodokli apliekamo summu, un t?d?j?di ticis samaks?ts p?r?k liels PVN.

7. Kopš 2004. gada oktobra *Her Majesty's Commissioners for Revenue & Customs* (turpm?k tekst? – "atbild?t?ji pamatliet?") p?rmaks?to PVN aptuveni GBP 204 774 763 apm?r? atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 80. punktam ir atmaks?juši pras?t?jiem pamatliet?. Turkl?t atbild?t?ji pamatliet? atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam ir samaks?juši vienk?ršos procentus GBP 268 159 135 apm?r?.

8. Pras?t?ji pamatliet? l?dz v?l samaks?t summas kop? aptuveni GBP 1 miljarda apm?r?. Tie apgalvo, ka t?ds esot bijis labums, ko Apvienot? Karaliste guvusi, izmantojot p?rmaks?t? nodok?a pamatsummas. Šaj? zi?? iesniedz?jtiesa 2010. gada 19. maija spriedum? ir nospriedusi, ka š? pras?ba ir noraid?ma saska?? ar valsts ties?b?m, neatsaucoties uz Savien?bas ties?b?m.

9. T? k? iesniedz?jtiesai ir šaubas par š? izn?kuma atbilst?bu Savien?bas ties?bu pras?b?m, t? ir uzdevusi [Eiropas Savien?bas] Tiesai š?dus jaut?jumus prejudici?l? nol?muma pie?emšanai:

"1) Ja nodok?a maks?t?js ir p?rmaks?jis PVN, ko dal?bvalsts ir iekas?jusi pret?ji Savien?bas ties?bu pras?b?m PVN jom?, vai dal?bvalsts paredz?tais atl?dzin?jums atbilst Savien?bas ties?b?m, ja šis atl?dzin?jums ietver tikai: a) p?rmaks?t?s pamatsummas atmaksu un b) vienk?ršo procentu par šo summu piem?rošanu saska?? ar t?d?m valsts ties?bu norm?m k? 1994. gada likuma par pievienot?s v?rt?bas nodokli [*Value Added Tax Act 1994*] 78. punkts?

2) Ja tas t? nav, – vai Savien?bas ties?b?s tiek pras?ts, lai dal?bvalsts paredz?taj? atl?dzin?jum? b?tu iek?auta: a) p?rmaks?t?s pamatsummas atmaksa un b) salikto procentu piem?rošana, kas atbilst dal?bvalsts r?c?b? esošo p?rmaks?to summu v?rt?bas izmantošanai

un/vai nodok?a maks?t?ja zaud?t?s naudas izmantošanas v?rt?bai?

3) Ja atbilde uz pirmo un otro jaut?jumu ir noraidoša, – kas v?l papildus p?rmaks?t?s pamatsummas atmaksai ir j?ietver atl?dzin?jum?, kurš dal?bvalstij ir j?sniedz atbilstoši Savien?bas ties?b?m, attiec?b? uz p?rmaks?t?s summas v?rt?bas un/vai procentu v?rt?bas izmantošanu?

4) Ja atbilde uz pirmo jaut?jumu ir noraidoša, – vai ar Savien?bas ties?bu efektivit?tes principu dal?bvalstij tiek pras?ts praks? nepiem?rot valsts ties?bu ierobežojumus (k?di ir 1994. gada likuma par pievienot?s v?rt?bas nodokli 78. un 80. punkts) nevienai pras?bai vai atl?dzin?jumam dal?bvalst?, kas cit?di b?tu pieejami nodok?a maks?t?jam, lai pamatotu Tiesas atbild? uz pirmajiem trijiem jaut?jumiem noteikt?s Savien?bas ties?bas, vai pietiek ar to, ka valsts tiesa nepiem?ro šos ierobežojumus tikai attiec?b? uz vienu no š?m pras?b?m vai atl?dzin?jumiem?

K?di citi principi valsts tiesai v?l ir j??em v?r?, piem?rojot š?s Savien?bas ties?bas, lai tiktu iev?rots Savien?bas ties?b?s paredz?tais efektivit?tes princips?"

IV – Tiesved?ba Ties?

10. L?mums par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu, kas dat?ts ar 2010. gada 4. novembri, Tiesas kancelej? tika sa?emts 2010. gada 14. decembr?. Rakstveida proces? apsv?rumus iesniedza pras?t?ji pamatliet?, Apvienot? Karaliste, V?cijas Federat?v? Republika, Kipras Republika, N?derlandes Karaliste, Francijas Republika, Somijas Republika, k? ar? Eiropas Komisija. 2011. gada 22. novembra tiesas s?d? piedal?j?s pras?t?ju pamatliet?, Apvienot?s Karalistes un Komisijas p?rst?vji.

V – Lietas dal?bnieku argumenti

A – *Pirmais, otrais un trešais prejudici?lais jaut?jums*

11. *Komisija* uzskata, ka uz pirmo, otro un trešo prejudici?lo jaut?jumu ir j?atbild, ka tad, ja nodok?a maks?t?js ir p?rmaks?jis PVN, ko dal?bvalsts ir iekas?jusi pret?ji Savien?bas ties?bu pras?b?m PVN jom?, t?ds atl?dzin?jums, kas ietver tikai p?rmaks?t?s pamatsummas atmaksu un vienk?ršo procentu par šo summu piem?rošanu, atbilst Savien?bas ties?b?m tikt?l, cikt?l ar šo atl?dzin?jumu tiek nodrošin?ta sam?r?ga atmaksa vai sam?r?ga kompens?cija par [nesp?ju] izmantot zaud?to naudu un cikt?l valsts ties?b?s nav paredz?ts plaš?ks atl?dzin?jums attiec?b? uz citiem nodok?iem.

12. *Apvienot?s Karalistes, Kipras Republikas, Francijas Republikas un V?cijas Federat?v?s Republikas vald?bas* uz pirmo prejudici?lo jaut?jumu atbild t?d?j?di, ka dal?bvalsts paredz?tais atl?dzin?jums, kur? tad, ja PVN iekas?ts, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas, ir paredz?ta p?rmaks?t?s pamatsummas atmaksa, k? ar? vienk?ršo procentu piem?rošana par šo summu saska?? ar valsts ties?bu norm?m, atbilst Savien?bas ties?b?m. Ar? *Somijas vald?ba* uz pirmo prejudici?lo jaut?jumu atbild t?pat un turkl?t uzsver, ka b?tu j?iev?ro efektivit?tes un l?dzv?rt?bas principi. *N?derlandes vald?ba* l?dz?gi nor?da, ka Savien?bas ties?b?s dal?bvalst?m nav noteikts pien?kums saist?b? ar PVN, kurš iekas?ts, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas, atmaksu maks?t saliktos procentus. T?d??, p?c Apvienot?s Karalistes un Kipras Republikas vald?bu, k? ar? *N?derlandes un Somijas vald?bu* uzskatiem, uz otro, trešo un ceturto prejudici?lo jaut?jumu neb?tu j?atbild.

13. Atbildot uz pirmo, otro un trešo prejudici?lo jaut?jumu, *pras?t?ji pamatliet?* atbalsta viedokli, ka ar atl?dzin?jumu, kas dal?bvalst?m j?paredz, lai atmaks?tu PVN, kurš iekas?ts, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas, esot j?pan?k, ka tiek izl?dzin?ts ieguvums, kas dal?bvalstij radies,

izmantojot pamatsummu, kura saņemta, pārskatot Savienības tiesības. Tas, vai atlīdzinājums papildus pārmaxētās pamatsummas atmaksai būtu jāparedz arī vienkāršo procentu piemērošana, salikto procentu piemērošana vai cita procentu aprēķinšanas formula, esot jākonstatē valsts tiesm.

B – *Ceturtais prejudiciālais jautājums*

14. Prasītji pamatlietā uzskata, ka uz ceturto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Savienības tiesībām pretīs valsts ierobežojums (kods ietverts 1994. gada likuma par PVN 78. un 80. punktu) no Savienības tiesībām izrietošu prasību īstenošanai, kurš attiecas uz diviem dažādiem valsts atlīdzinājumiem, attiecībā uz šiem abiem atlīdzinājumiem būtu jāatstāj nepiemērots, ja persona, kurai ir tiesības uz atmaksājumu, saskaņā ar valsts tiesībām drīkst brīvi izvēlēties vienu vai otru atlīdzinājumu.

15. Pēc Komisijas uzskatiem, uz ceturto jautājumu nav jāatbild. Ja Tiesa tomēr izlemtu atbildēt uz šo jautājumu, tad atbildei esot jābūt tādai, ka 1994. gada likuma par PVN 78. punkts kopumā ir jāatstāj nepiemērots gadījumā, ja izrādītos, ka šī norma neatbilst Savienības tiesībām.

VI – **Juridiskais vērtējums**

A – *Pirmais, otrais un trešais prejudiciālais jautājums*

16. Ar pirmo, otro un trešo prejudiciālo jautājumu iesniedzītāja būtībā lūdz paskaidrot, kā par labu PVN maksātajam, kuram ir tiesības uz atmaksājumu, ir piemērojami procenti par PVN, kas iekasēts, pārskatot Savienības tiesības, tādēļ gadījumā, kods ir [aplūkots] pamata tiesvedībā. Šajā ziņā iesniedzītāja it īpaši vaicā, vai valsts tiesības papildus pārmaxētās pamatsummas atmaksai ir jābūt paredzētai procentu piemērošanai par šo summu “vienkāršo” procentu veidā (pirmais prejudiciālais jautājums), “salikto” procentu veidā (otrais prejudiciālais jautājums) vai citādu procentu veidā, kas saskaņā ar nosaka Tiesai (trešais prejudiciālais jautājums).

17. Ar “vienkāršo” procentu piemērošanu iesniedzītāja saprot procentu piemērošanu, nepieskaitot procentus par pagājušajiem aprēķina laikposmiem. Turpretim procentu piemērošana “salikto” procentu veidā nozīmē, ka procenti par pagājušajiem aprēķina laikposmiem tiek ierakstīti kapitālā, tādējādi tiem kļūstot par daļu no aprēķinu bāzes attiecībā uz turpmākajiem procentu piemērošanas laikposmiem.

18. Atskaites punkts atbildei uz pirmo, otro un trešo prejudiciālo jautājumu ir konstatējums, ka jautājums par procentu piemērošanu PVN, kas iekasēts, pārskatot Savienības tiesības, nav ticis skaidri standartizēts nedz Otrajā PVN direktīvā (2), nedz Sestajā direktīvā (3).

19. Turklāt jāuzsver, ka prasītji pamatlietā nav cēlušies prasības atlīdzināt zaudējumus, kas nodarīti ar Apvienotās Karalistes izdarīto Savienības tiesību pārkāpumu (4). Kā izriet no iesniedzītējas izklāsta, pamata tiesvedībā ir skaidrs, ka nav izpildīti nosacījumi prasībai par valsts atbildību saskaņā ar Savienības tiesībām. Tādējādi pamata tiesvedībā jautājums ir par tādām prasībām atmaksāt PVN, kurš iekasēts, pārskatot Savienības tiesības, kuras nav kvalificējamās kā prasības par zaudējumu atlīdzību.

20. Ēmot vēr? šos paskaidrojumus, lai atbild?tu uz pirmo, otro un trešo prejudici?lo jaut?jumu, ir j?pamatojas uz Tiesas past?v?go judikat?ru, saska?? ar kuru dal?bvalst?m princip? ir j?atmaks? maks?jumi, kas iekas?ti, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas (5). No t? izrietoš? nodok?a maks?t?ja pras?ba atmaks?t maks?jumus, kas iekas?ti, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas, izriet no attiec?gaj?m person?m Savien?bas ties?bu norm?s, kur?s š?di maks?jumi ir aizliegti, pieš?irtaj?m ties?b?m un t?s papildina (6).

21. Lai ties? ?stenotu š?das no Savien?bas ties?b?m izrietošas atmaks?šanas pras?bas, person?m, kur?m ir ties?bas uz atmaks?jumu, ir j?v?ršas dal?bvalstu ties?s (7).

22. Ja nav skaidra Savien?bas tiesisk? regul?juma, ar? konkr?ti procesu?lie noteikumi par atmaks?šanas pras?b?m ir j?izstr?d? dal?bvalst?m, kur?m šaj? saist?b?, protams, vienm?r ir j?iev?ro l?dzv?rt?bas un efektivit?tes principi (8). Šaj? zi?? vis?m dal?bvalst?m ir j?nosaka kompetent?s tiesas un j?reglament? procesu?lie noteikumi attiec?b? uz atmaks?šanas pras?b?m, turkl?t šie noteikumi nedr?kst b?t maz?k labv?l?gi par atbilstošajiem noteikumiem attiec?b? uz valsts pras?b?m (l?dzv?rt?bas princips) un ar Savien?bas ties?bu sist?mu pieš?irto ties?bu ?stenošana nedr?kst tikt padar?ta praktiski neiesp?jama vai tikt p?rm?r?gi apgr?tin?ta (efektivit?tes princips) (9).

23. Šis dal?bvalstu uzdevums izstr?d?t procesu?los noteikumus attiec?b? uz fizisko un juridisko personu pras?b?m, kas izriet no Savien?bas ties?b?m, un dal?bvalst?m šaj? zi?? pieš?irt? r?c?bas br?v?ba tradicion?li tiek apkopoti j?dziens? “dal?bvalstu procesu?l? autonomija”. Šis j?dziens gan ir visai maldinošs un neprec?zs. Ja v?rds “autonomija”, š?iet, noz?m? plašu dal?bvalstu r?c?bas br?v?bu, paredzot procesu?los noteikumus, tad saska?? ar Tiesas judikat?ru š?das absol?tas r?c?bas br?v?bas nav. Tas t?d??, ka, pirmk?rt, Tiesa min?taj? judikat?ras virzien? pamatojas uz dal?bvalst?m Savien?bas ties?b?s noteikto pien?kumu procesu?li padar?t iesp?jamu no Savien?bas ties?b?m izrietošo pras?bu ?stenošanu (10). T?d?j?di l?mums par to, vai procesu?lie noteikumi no Savien?bas ties?b?m izrietošu pras?bu ?stenošanai tiek paredz?ti vai netiek, nav dal?bvalstu zi?? Otrk?rt, r?c?bas br?v?ba, k?da dal?bvalst?m piem?t, t?m paredzot piem?rojam?s proced?ras un procesu?los noteikumus, ir ierobežota ar efektivit?tes un l?dzv?rt?bas principiem.

24. T?tad “procesu?l?s autonomijas” pamatprincips nesniedz dal?bvalst?m ?stu autonomiju, bet gan dr?z?k zin?mu r?c?bas br?v?bu saist?b? ar procesu?lo noteikumu izstr?di attiec?b? uz t?d?m no Savien?bas ties?b?m izrietoš?m pras?b?m, kuru ?stenošana ties? nav s?ki reglament?ta Savien?bas ties?b?s (11). Turkl?t dal?bvalstu “procesu?l? autonomija” Tiesas judikat?r? nav aprobežojusies ar procesu?li tiesiskiem jaut?jumiem. Gluži otr?di, t? da??ji aptver ar? no Savien?bas ties?b?m izrietošu pras?bu saturisko risin?šanu (12); t?d?j?di procesu?l? autonomija vienlaikus ietver ar? zin?mu dal?bvalstu *remedial autonomy* [ties?bu aizsardz?bas l?dzek?u autonomiju] (13).

25. Lai gan “dal?bvalstu procesu?l?s autonomijas” j?dziens t?tad ir div?j?di neprec?zs, Tiesas judikat?r? tas tom?r ir atz?ts par ?paši ietekm?gu j?dzienu (14). Ēmot vēr? manus iepriekš izkl?st?tos paskaidrojumus, ar? es to turpm?k izmantošu.

26. Saist?b? ar judikat?ru par dal?bvalstu procesu?lo autonomiju Tiesa jau vair?kk?rt ir paudusi viedokli jaut?jum? par procentu piem?rošanu summ?m, kas iekas?tas, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas. Šaj? zi?? t? atseviš?os spriedumos tom?r ir noteikusi atš?ir?gas nianšes, pamatojoties uz kur?m var noš?irt divus daž?dus judikat?ras virzienus.

27. Vien? virkn? spriedumu – it ?paši sen?ku spriedumu – Tiesa ir nol?musi, ka jaut?jums par procentu maks?šanu par summ?m, kas saska?? ar Savien?bas ties?b?m iekas?tas nelikum?gi, ir

papildjautājums, kas jārisina saskaņā ar valsts tiesību m. Šajā ziņā dalībvalstīm it īpaši ir jāatrisina jautājums par procentu samaksu, ieskaitot jautājumu par brīdi, no kura procenti ir aprēķināmi, un procentu likmi. Tā Tiesa ir lūmusi spriedumos lietā *Roquette Frères*/Komisija (15) un lietā *Express Dairy Foods* (16). Šis judikatūras virziens tostarp ir apstiprināts spriedumā apvienotajās lietās *Ansaldo Energia* (17), kā arī spriedumā lietā *N* (18).

28. Turpretim otrā virknē spriedumu – it īpaši jaunāku spriedumu – Tiesa ir nolūmusi, ka nodokļa maksājuma saskaņā ar Savienības tiesību m ir tiesības prasīt, lai tiktu samaksāti procenti par maksājumiem, kuri iekasēti, pārkāpjot Savienības tiesības. Šis judikatūras virziens sākās ar spriedumu apvienotajās lietās *Metallgesellschaft* u.c. (19), kurā Tiesai bija jāizskata lieta par Savienības tiesību m pretēju priekšnodokļa maksājumu. Minētajā spriedumā tā gan vispirms apstiprināja savu senāko judikatūru, saskaņā ar kuru valsts tiesai ir jāatrisina visi ar nepareizi iekasēto maksājumu atmaksu saistītie papildjautājumi, piemēram, procentu samaksa, ieskaitot jautājumu par brīdi, no kura procenti ir aprēķināmi, un procentu likmi (20). Pēc tam Tiesa tomēr ir paskaidrojusi, ka tad, ja pretēji Savienības tiesību m nodokli ir iekasēti priekšlaicīgi, Savienības tiesību m ir noteikts, ka tiek piespriests maksājums procentus. Turklāt Tiesa ir īpaši norādījusi, ka Savienības tiesību m norma, ar ko ir liegta priekšlaicīga iekasēšana, dod nodokļa maksājuma tiesības prasīt procentus par priekšnodokli laikā no priekšnodokļa – kas ir pretrunā Savienības tiesību m – samaksas līdz brīdim, kad šis maksājums jāveic, – kas atbilst Savienības tiesību m (21).

29. Šis jaunais judikatūras virziens ir apstiprināts spriedumos lietā *Test Claimants in the FII Group Litigation* (22) un lietā *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation* (23). Turklāt abos spriedumos ir sniegti skaidri pierādījumi tam, ka spriedumā apvienotajās lietās *Metallgesellschaft* u.c. izklāstītie argumenti par Savienības tiesību m pretējiem priekšnodokļa maksājumiem ir izmantojami arī gadījumos, kad nodokļu iekasēšana kopumā ir bijusi pretrunā Savienības tiesību m. Tas arī ir loģiski. Jo, lai pamatotu no Savienības tiesību m izrietošu prasību maksājumu procentus pretēji Savienības tiesību m samaksātu priekšnodokļa maksājumu dēļ, Tiesa balstās uz konstatējumu, ka, tā kā priekšlaicīgi maksājuma nodokļa dēļ naudas summas nav bijušas pieejamas, nodokļa maksājuma ir radušies zaudējumi, turklāt šie zaudējumi ir kvalificējami kā summas, ko dalībvalsts ieturējusi, pārkāpjot Savienības tiesības, vai kas dalībvalstij samaksātas, pārkāpjot Savienības tiesības (24). Tā kā arī Savienības tiesību m pretēja maksājumu iekasēšana izraisa nespēju rēķoties ar iekasētajām summām līdz brīdim, kad tās tiek atmaksātas, nav nekāda acīmredzama pamata noširt no Savienības tiesību m izrietošās nodokļa maksājuma tiesības prasīt procentu samaksu saistībā ar priekšnodokļa maksājumiem, ar kuriem pārkāptas Savienības tiesības, un šādu tiesību m saistību ar maksājumiem vispār, ar kuriem pārkāptas Savienības tiesības.

30. No šiem apsvērumiem izriet, ka dalībvalstīm, kuras iekasējušas maksājumus, pārkāpjot Savienības tiesības, saskaņā ar jaunāko Tiesas judikatūru principu ir gan jāatmaksā maksājumi, kas iekasēti, pārkāpjot Savienības tiesības, gan arī jāmaksā procenti, lai kompensētu nespēju rēķoties ar samaksātajām summām. Tātad nodokļa maksājuma ir tiesības uz maksājuma atmaksāšanu, kā arī tiesības uz procentu samaksu. Šo nodokļa maksājuma tiesību pamatojums ir rodams Savienības tiesību m normās, ar kurām iekasētie maksājumi ir aizliegti.

31. Piemērojot judikatūru par dalībvalstu procesuālo autonomiju, konkrētie saturiskie un procesuālie tiesiskie noteikumi no Savienības tiesību m izrietošajam nodokļa maksājuma tiesību m prasīt procentu samaksu ir jāizstrādā dalībvalstīm. Tātad dalībvalstīm, ievērojot efektivitātes un līdzvērtības principus, ir jāparedz procentu piemērošanas noteikumi. Šajos noteikumos ietilpst arī lūgums par to, vai procenti tiek piemēroti pēc "vienkāršo procentu" sistēmas vai arī drīzāk pēc "salikto procentu" sistēmas.

32. No iesniedz?jtiesas izkl?sta var secin?t, ka Apvienot? Karaliste ir izpild?jusi savu Savien?bas ties?b?s noteikto pien?kumu – PVN maks?t?jiem, kuriem ir ties?bas uz atmaks?jumu, pieš?irt ties?bas pras?t procentu samaksu. Savuk?rt str?ds ir par to, vai Apvienot? Karaliste, paredz?dama noteikumus par š?m ties?b?m pras?t procentu samaksu, ir p?rk?pusi efektivit?tes principu vai l?dzv?rt?bas principu, jo tikusi noteikta tikai procentu piem?rošana pamatsummai “vienk?ršo” procentu veid?.

33. Manupr?t, uz jaut?jumu, vai ir iev?rots efektivit?tes princips, uzreiz var atbild?t apstiprinoši.

34. Saska?? ar past?v?go judikat?ru ar efektivit?tes principu dal?bvalst?m ir aizliegts padar?t praktiski neiesp?jamu vai p?rm?r?gi gr?tu to ties?bu ?stenošanu, kas pieš?irtas ar Savien?bas ties?bu sist?mu (25). T?tad saist?b? ar noteikumu izstr?di par ties?b?m pras?t procentu samaksu, kuras izriet no Savien?bas ties?b?m, jaut?jums par efektivit?tes principa p?rk?pumu rastos tikai tad, ja rezult?t? tiktu piem?roti tik mazi procenti, ka ar tiem no Savien?bas ties?b?m izrietoš?s ties?bas pras?t procentu samaksu saturiski tiktu p?rm?r?gi mazin?tas.

35. Šaj? zi?? no l?muma l?gt prejudici?lu nol?mumu izriet, ka par PVN, kurš, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas, iekas?ts no pras?t?jiem pamatliet?, Apvienot? Karaliste ir samaks?jusi procentus atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam.

36. Procenti, uz ko attiecas 1994. gada likuma par PVN 78. punkts, tiek apr??in?ti atbilstoši *Finance Act 1996* [1996. gada likuma par finans?m] 197. punktam un *Air Passenger Duty and Other Indirect Taxes (Interest Rate) Regulations 1998* [1998. gada noteikumiem par gaisa pasažieru nodev?m un citiem netiešiem nodok?iem (procentu likme)]. Šo noteikumu sekas b?t?b? ir t?das, ka kopš 1998. gada saist?b? ar 78. punktu likmes tiek noteiktas, izmantojot formulu, kas ir attiecin?ma uz sešu kl?ringa banku vid?jo aizdevuma likmju b?zi, ko sauc par “atsauces likmi”. Attiec?b? uz laiku no 1973. l?dz 1998. gadam likmes ir noteiktas 1998. gada noteikumu 7. tabul?. Saska?? ar 78. punktu piem?rojam? procentu likme ir atsauces likme, no kuras tiek atskait?ts 1 %. [Min?taj?] 78. punkt? ir defin?ts ar? “piem?rojamais laikposms”, par kuru ir maks?jami procenti. Apst?k?os, kas ir apl?koti pamata tiesved?b?, tas s?kas ar dienu, kad *Commissioners* ir sa??muši p?rmaks?to summu, un beidzas dien?, kad *Commissioners* devuši r?kojumu izmaks?t summu, par kuru ir maks?jami procenti.

37. Piem?rojot šos noteikumus, Apvienot? Karaliste ir atmaks?jusi pras?t?jiem pamatliet? PVN, kurš, p?rk?pjot Savien?bas, bija sa?emts laik? no 1973. l?dz 2004. gadam, aptuveni GBP 204 774 763 apm?r? kop? ar vienk?ršajiem procentiem GBP 268 159 135 apm?r?. Iev?rojot to, pras?t?jiem pamatliet? tika pieš?irtas ties?bas pras?t vienk?ršos procentus atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam, saska?? ar kuru procentu summa, kas pien?kas par aptuveni 30 gadu ilgu laikposmu (GBP 268 159 135) par vair?k nek? 25 % p?rsniedz pamatsummu (GBP 204 774 763). Š? procentu piem?rošana atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam, manupr?t, piln?b? atbilst efektivit?tes principam.

38. Turpretim uz jaut?jumu, vai vienk?ršo procentu piem?rošana atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam t?d? tiesved?b?, k?da ir tiesved?ba pamatliet?, atbilst ar? l?dzv?rt?bas principam, nevar tik vienk?rši atbild?t.

39. Saska?? ar past?v?go judikat?ru atbilstoši l?dzv?rt?bas principam visiem noteikumiem, kas piem?rojami pras?b?m, ir j?b?t piem?rojami neatkar?gi no t?, vai pras?bas ir pamatotas ar Savien?bas ties?bu p?rk?pumu vai ar? ar valsts ties?bu neiev?rošanu (26). Izskat?maj? tiesved?b? tas noz?m?, ka noteikumi par ties?b?m pras?t procentu samaksu par PVN, kas iekas?ts, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas, nedr?kst b?t maz?k labv?l?gi par noteikumiem attiec?b? uz l?dz?g?m pras?b?m maks?t procentus, kuras izriet no valsts ties?bu p?rk?puma (turpm?k

tekst? – “līdzgas valsts prasības maksēt procentus”). Šaj? zi?? nosacījums tam, lai valsts prasības maksēt procentus, kas izmantojamas par pamatu salīdzinājumam, būtu līdzgas, ir t?ds, lai š?s prasības, ?emot vēr? to priekšmetu un galvenos elementus, var?tu tikt uzskat?tas par līdzg?m (27).

40. T?d?j?di, lai atbild?tu uz jautājumu par līdzv?rtības principa iev?rošanu, iesniedz?jtiesai, kurai vien?gajai ir tieši zināmi procentu piemērošanas noteikumi attiec?b? uz atmaksāšanas pras?b?m pret valsti, ir j?izp?ta, vai noteikumi, kas attiec?b? uz procentu piemērošanu par PVN, kurš iekas?ts, p?rk?pjot Savienības tiesības, ir sp?k? atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam, atbilst noteikumiem, kas ir sp?k? attiec?b? uz līdzg?m valsts ties?b?s paredz?t?m pras?b?m maksēt procentus, vai neatbilst tiem.

41. Šaj? zi?? ir j?nor?da, ka š?s tiesvedības dalībnieki atš?ir?gi nosaka izmantojamo līdzgo valsts pras?bu maksēt procentus loku.

42. P?c Komisijas uzskatiem, saist?b? ar p?rbaudi attiec?b? uz līdzv?rtības principu ir j?sal?dzina procentu piemērošana par PVN, kas iekas?ts, p?rk?pjot Savienības tiesības, un procentu piemērošana, kad nelikum?gi tiek iekas?ti citi nodok?i. T?d?j?di saska?? ar šo izkl?stu procentu piemērošana par PVN, kas iekas?ts, p?rk?pjot Savienības tiesības, būtu j?sal?dzina ar procentu piemērošanu, k?da saska?? ar valsts ties?b?m ir paredz?ta gad?jum?, kad ir nelikum?gi iekas?ti tiešie vai netiešie nodok?i, iz?emot PVN.

43. Savuk?rt Apvienot?s Karalistes vald?ba nor?da, ka procentu piemērošana par PVN, kas iekas?ts, p?rk?pjot Savienības tiesības, varot tikt salīdzin?ta vien?gi ar procentu piemērošanu par nelikum?gi iekas?tiem netiešajiem nodok?iem, nevis ar procentu piemērošanu par nelikum?gi iekas?tiem tiešajiem nodok?iem.

44. Tom?r, p?c N?derlandes valdības uzskatiem (28), saska?? ar līdzv?rtības principu t?d? gad?jum? k? šis prasības atmaksēt nelikum?gi iekas?tu PVN ir j?izskata t?pat k? valsts prasības atmaksēt līdzgas nodevas vai nodok?us. T?tad saska?? ar šo izkl?stu vispirms būtu j?noskaidro, kuri nodok?i un nodevas ir salīdzināmi ar PVN. P?c tam būtu j?sal?dzina noteikumi par procentu piemērošanu š?du līdzgu nodok?u un nodevu nelikum?gas iekas?šanas gad?jum? ar noteikumiem par procentu piemērošanu PVN jom?.

45. Šaj? zi?? Francijas vald?ba (29) nor?da uz Tiesas judikat?ru, saska?? ar kuru valsts atmaksāšanas [noteikumu] izstr?de atbilst līdzv?rtības principam, ja t? ir vien?di piemērojama vis?m pras?b?m, neatkar?gi no t?, vai prasības ir pamatotas ar Savienības ties?bu vai valsts ties?bu p?rk?pumu, ja vien jautājums ir par vien?da veida nodev?m vai nodok?iem.

46. Šie atš?ir?gie Komisijas, Apvienot?s Karalistes valdības un N?derlandes un Francijas vald?bu apsv?rumi skaidri liecina, ka konkr?ti izp?t?t līdzgas valsts prasības maksēt procentus t?d? liet?, k?da ir pamatlieta, var izr?d?ties ?oti gr?ti.

47. Lai izp?t?tu līdzgas valsts prasības maksēt procentus, iesniedz?jtiesai ir j?pamatojas uz galvenajiem elementiem no Savienības ties?b?m izrietoš? pras?b? maksēt procentus par nelikum?gi iekas?tu PVN. Šaj? zi?? līdzgas noteikti ir prasības maksēt procentus par netiešajiem nodok?iem, kas iekas?ti, p?rk?pjot valsts tiesības. Turpretim uz jautājumu, vai ar prasības maksēt procentus par tiešajiem nodok?iem vai nodev?m, kas iekas?ti, p?rk?pjot valsts tiesības, t?d? liet?, k?da ir š? lieta, ir j?v?rt? k? līdzgas valsts prasības maksēt procentus, *in abstracto* nevar atbild?t (30). Ja šis jautājums pamatliet?, apl?kojot līdzv?rtības principu, būtu j?uzdod *de facto*, iesniedz?jtiesai ar jaunu l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu būtu detaliz?ti j?līdz Tiesai s?k?ks paskaidrojums par atbilstošo valsts pras?bu maksēt procentus līdzbu.

48. Ja iesniedz?jtiesa, ?emot v?r? iepriekš izkl?st?tos apsv?rumus, beig?s secin?tu, ka past?v vair?kas l?dz?gas valsts pras?bas maks?t procentus, attiec?b? uz kur?m paredz?ti atš?ir?gi noteikumi, tad ar to vien v?l neb?tu p?rk?pts l?dzv?rt?bas princips, ja vien procenti par PVN, kas iekas?ts, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas, netiktu piem?roti atbilstoši attiec?b? uz vienu vai vair?k?m sal?dzin?m?m valsts pras?b?m maks?t procentus sp?k? esošiem noteikumiem, kuri rada liel?kas priekšroc?bas. Tas t?p?c, ka saska?? ar past?v?go judikat?ru l?dzv?rt?bas princips nevar tikt interpret?ts k? t?ds, kas dal?bvalstij liek attiecin?t t?s labv?l?g?ko iekš?jo regul?jumu uz vis?m pras?b?m, kas iesniegtas k?d? konkr?t? ties?bu jom? (31).

49. ?emot v?r? visu iepriekš izkl?st?to, uz pirmo, otro un trešo prejudici?lo jaut?jumu ir j?atbild, ka nodok?a maks?t?jam, kurš ir p?rmaks?jis PVN, ko dal?bvalsts ir iekas?jusi pret?ji Savien?bas ties?bu pras?b?m PVN jom?, saska?? ar Savien?bas ties?b?m ir ties?bas uz PVN, kas iekas?ts, p?rk?pjot Savien?bas ties?bas, atmaks?šanu, k? ar? ties?bas uz procentu samaksu par atmaks?jamo pamatsummu. Jaut?jums, vai procenti par atmaks?jamo pamatsummu ir piem?rojami p?c "vienk?ršo procentu" sist?mas vai ar? dr?z?k p?c "salikto procentu" sist?mas, attiecas uz noteikumiem par pras?bu maks?t procentus, kura izriet no Savien?bas ties?b?m; dal?bvalst?m tie j?paredz, iev?rojot efektivit?tes un l?dzv?rt?bas principus.

B – *Ceturtais prejudici?lais jaut?jums*

50. Ar ceturto prejudici?lo jaut?jumu iesniedz?jtiesa l?dz paskaidrojumu par to, k? Savien?bas ties?b?s ir paredz?ts r?koties, ja par PVN, kas p?rm?r?gi iekas?ts laik? no 1973. l?dz 2004. gadam, atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam vienk?ršie procenti netiktu piem?roti pras?bu, kuras izriet no Savien?bas ties?b?s paredz?t? efektivit?tes principa, d??.

51. K? jau esmu izskaidrojusi, vienk?ršo procentu piem?rošana atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam par laik? no 1973. l?dz 2004. gadam p?rm?r?gi iekas?to PVN piln?b? atbilst efektivit?tes principam. Šis konstat?jums tom?r nenoz?m?, ka ceturtais prejudici?lais jaut?jums b?tu uzskat?ms par t?du, kam nav priekšmeta. Tas t?p?c, ka no iesniedz?jtiesas apsv?rumiem par to, k?d?? uzdots ceturtais prejudici?lais jaut?jums, izriet, ka šis prejudici?lais jaut?jums – neraugoties uz skaidro nor?di uz efektivit?tes principu – b?t?b? attiecas uz l?dzv?rt?bas principa iedarb?bu.

52. Lai lab?k izprastu ceturto prejudici?lo jaut?jumu, vispirms j?iedzi?in?s daž?daj?s pras?b?s attiec?b? uz procentu piem?rošanu par PVN, kas iekas?ts, p?rk?pjot Savien?bas, ties?bas, – par kur?m pamatliet? ir str?ds. No l?guma sniegt prejudici?lu nol?mumu it ?paši izriet, ka papildus ties?b?m pras?t vienk?ršo procentu samaksu saska?? ar 1994. gada likuma par PVN 78. punktu str?ds ir par v?l diviem valsts ties?b?s noteiktiem pras?jumiem vai atl?dzin?jumiem. Jaut?jums it ?paši esot, pirmk?rt, par t? saukto *mistake-based claim* [pras?bu, kas pamatota ar k??du] un, otrk?rt, par t? saukto *Woolwich claim* [Woolwich pras?bu]. P?c iesniedz?jtiesas uzskatiem, 1994. gada likuma par PVN 78. punkta piem?rojam?ba nepie?auj abu šo pras?bu piem?rošanu saska?? ar *Common law*.

53. Ja saist?b? ar atbildi uz pirmo, otro un trešo prejudici?lo jaut?jumu izr?d?tos, ka ar to, ka 1994. gada likuma par PVN 78. punkta piem?rojam?ba nepie?auj šo pras?bu piem?rošanu saska?? ar *Common law*, tiek p?rk?ptas Savien?bas ties?bas, tad iesniedz?jtiesa netieši nor?da, ka Savien?bas ties?b?m atbilst?gu risin?jumu var?tu pan?kt, ja pras?t?jiem pamatliet? ?autu izvirz?t *Woolwich claim*, bet joproj?m liedzot tiem [izmantot] *mistake-based claim*.

54. Šajos apst?k?os iesniedz?jtiesa ar ceturto jaut?jumu b?t?b? l?dz paskaidrot, vai tad, ja tiktu konstat?ta 1994. gada likuma par PVN 78. un 80. punkta neatbilst?ba Savien?bas ties?b?m, tajos ietvert? ierobežojuma nepiem?rošana attiec?b? uz *Woolwich claim* pamatliet? var?tu nodrošin?t

Savienības tiesību m atbilstīgu procentu piemērošanu vai arī šajā nolūkā 1994. gada likuma par PVN 78. un 80. punkta ietvertais ierobežojums būtu jāatstāj nepiemērots attiecībā uz visām prasībām vai atlīdzinājumiem saskaņā ar *Common law*.

55. Prasītāji pamatliet rakstveida un mutvārdu apsvērumos šajā ziņā ir norādījuši (32), ka pamatliet nozīmīgās prasības saskaņā ar *Common law* izceļoties ar prasību brīvas konkurences principu, tādējādi – ja ir izpildīti visi piemērošanas nosacījumi – prasības iesniedzējs pāc saviem ieskatiem varot izraudzties kādu no izvēlētiem piedāvātajām prasībām. Attiecībā uz abām prasībām saskaņā ar *Common law* (*mistake-based claim* un *Woolwich claim*), ko varēja izvēlēties prasītāji pamatliet, esot spēkā sešu gadu noilguma termiņš. Saistībā ar *Woolwich claim* tika rīkots sēkoties jau no maksājuma brīža, turpretim saistībā ar *mistake-based claim* – tikai no brīža, kad persona, kurai ir tiesības uz atmaksājumu, ir uzzinājusi par sava maksājuma nelikumīgumu vai arī kad tai saprātīgi vajadzētu spēt to uzzināt. Tā kā, pāc prasītāju pamatliet uzskatiem, tie prasības esot izvirzījuši sešu gadu termiņā no uzzināšanas brīža, tie esot pāši ieinteresēti pamata tiesvedībā balstīties uz tūdu prasību, kāda ir *mistake-based claim*.

56. Lai atbildētu uz ceturto prejudiciālo jautājumu ir jāpamatojas uz principu, ka noteikumi attiecībā uz procentu piemērošanu par maksājumiem, kas iekasēti, pārkāpjot Savienības tiesības, daļēvalstī ir jāparedz, ievērojot efektivitātes un līdzvērības principus. Šajā ziņā esmu jau secinājusi, ka Apvienotās Karalistes paredzētā vienkāršo procentu piemērošana saskaņā ar 1994. gada likuma par PVN 78. punktu attiecībā uz PVN, kas iekasēts, pārkāpjot Savienības tiesības, atbilst efektivitātes principam (33).

57. Uz jautājumu, vai šā vienkāršo procentu piemērošana atbilstoši 1994. gada likuma par PVN 78. punktam un ar to saistītā, no tā izrietošā prasību nepieaušana saskaņā ar *Common law* atbilst arī līdzvērības principam, ir jāatbild iesniedzējtiesai atbilstoši jau iztīrītajiem kritērijiem (34). Saistībā ar ceturto prejudiciālo jautājumu minētajai tiesai šajā ziņā it pāši ir jāatbild uz jautājumu, vai nodokļa maksātājs, kurš līdzīgus nodokļus vai nodevas, kas iekasēti, pārkāpjot valsts tiesības, prasa atmaksāt kopā ar procentiem, pats var brīvi izraudzties prasības pamatus attiecībā uz prasībām maksāt procentus saskaņā ar *Common law* vai arī saskaņā ar likumu un pāc tam – ja ir izpildīti visi piemērošanas nosacījumi – izvēlēties *Woolwich claim*, *mistake-based claim* vai citu prasību un tādējādi noteikt arī procentu piemērošanas noteikumus.

58. Ja iesniedzējtiesa šajā ziņā secinātu, ka noteikumi attiecībā uz procentu piemērošanu par PVN, kas iekasēts, pārkāpjot Savienības tiesības, ir paredzēti nelabvēlīgāk nekā noteikumi attiecībā uz līdzīgām valsts prasībām maksāt procentus, – jo nodokļa maksātāji, izvēlēdamies prasības, var noteikt noilguma termiņu, kā arī citus elementus līdzīgās valsts prasības maksāt procentus, bet tā tas nav attiecībā uz procentu piemērošanu par PVN, kas iekasēts, pārkāpjot Savienības tiesības, – tad labvēlīgākie noteikumi, kas ir spēkā attiecībā uz līdzīgām valsts prasībām maksāt procentus, [iesniedzējtiesai] būtu jāpiemēro arī attiecībā uz procentu piemērošanu par PVN, kas iekasēts, pārkāpjot Savienības tiesības, un tādējādi jāauj nodokļa maksātājiem brīvi izvēlēties prasību.

59. Lai nodrošinātu pilnīgu Savienības tiesību iedarbību, iesniedzējtiesai šajā lietā būtu pienākums nepieciešamības gadījumā atstāt bez ievērības valsts tiesību normas, kas liedz procentus par PVN, kurš iekasēts, pārkāpjot Savienības tiesības, piemērot atbilstoši labvēlīgākajiem noteikumiem, kādi ir spēkā attiecībā uz līdzīgām valsts prasībām maksāt procentus, un valsts tiesību normas, kurās saistībā ar līdzīgām valsts prasībām paredzēti labvēlīgākie noteikumi, piemērot no Savienības tiesību izrietošajām prasībām maksāt procentus (35). Šis pienākums ir tieši secināms no Savienības tiesību noteikumu, – no kuriem izriet nodokļa maksātāja, kuram ir tiesības uz atmaksājumu, prasības maksāt procentus, – tiešās

iedarbības un piemērošanas pārkuma (36).

60. Tomēr arī šeit ir vēlreiz jāatgādina, ka līdzvērtības principu nedrīkst interpretēt tādējādi, ka tas dalībvalstij liek attiecināt tās labvēlīgāko iekšējo regulējumu uz līdzīgām prasībām attiecībā uz procentu piemērošanu par PVN, kas iekasēts, pārķēpjot Savienības tiesības (37). Tātad, ja izrādītos, ka nodokļa maksātāji, kuriem ir tiesības uz atmaksājumu, var noteikt noilguma termiņu un citus procentu piemērošanas noteikumus tikai attiecībā uz savām līdzīgām valsts prasībām maksāt procentus, izvēlīdamies prasību, bet tas ir liegts attiecībā uz procentu piemērošanu par citām līdzīgām valsts prasībām maksāt procentus, tad dalībvalsts var liegt brīvību prasības izvēlēties arī attiecībā uz procentu piemērošanu par PVN, kas iekasēts, pārķēpjot Savienības tiesības.

61. Ēmot arī iepriekš minēto, uz ceturto prejudiciālo jautājumu ir jāatbild šādi: ja iesniedzējtiesa secina, ka pamatlietā apstrīdētie noteikumi attiecībā uz procentu piemērošanu par PVN, kas iekasēts, pārķēpjot Savienības tiesības, ir paredzēti nelabvēlīgāk nekā noteikumi attiecībā uz līdzīgām valsts prasībām maksāt procentus un ka tāpēc ir pārķēpts līdzvērtības princips, tad tai valsts tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro tādējādi, lai procenti par PVN, kas iekasēts, pārķēpjot Savienības tiesības, tiktu piemēroti atbilstoši labvēlīgākajiem noteikumiem, kuri ir spēkā attiecībā uz līdzīgām valsts prasībām.

VII – Secinājumi

62. Pamatojoties uz izklāstītajiem apsvērumiem, ierosinu Tiesai uz prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) nodokļa maksātājam, kurš ir pārmaksājis PVN, ko dalībvalsts ir iekasējusi pretēji Savienības tiesību prasībām PVN jomā, saskaņā ar Savienības tiesībām ir tiesības uz PVN, kas iekasēts, pārķēpjot Savienības tiesības, atmaksāšanu, kā arī tiesības uz procentu samaksu par atmaksājamo pamatsummu. Jautājums, vai procenti par atmaksājamo pamatsummu ir piemērojami pēc “vienkāršo procentu” sistēmas vai arī drīzāk pēc “salikto procentu” sistēmas, attiecas uz noteikumiem par prasību maksāt procentus, kura izriet no Savienības tiesībām; dalībvalstīm tie jāparedz, ievērojot efektivitātes un līdzvērtības principus;

2) ja iesniedzējtiesa secina, ka pamatlietā apstrīdētie noteikumi attiecībā uz procentu piemērošanu par PVN, kas iekasēts, pārķēpjot Savienības tiesības, ir paredzēti nelabvēlīgāk nekā noteikumi attiecībā uz līdzīgām valsts prasībām maksāt procentus un ka tāpēc ir pārķēpts līdzvērtības princips, tad tai valsts tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro tādējādi, lai procenti par PVN, kas iekasēts, pārķēpjot Savienības tiesības, tiktu piemēroti atbilstoši labvēlīgākajiem noteikumiem, kuri ir spēkā attiecībā uz līdzīgām valsts prasībām.

1 – Secinājumu oriģinālvaloda – vācu. Tiesvedības valoda – angļu.

2 – Padomes 1967. gada 11. aprīļa Otrā direktīva 67/228/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopējās pievienotās vērtības sistēmas struktūra un piemērošanas noteikumi (OV 71, 1303. lpp.).

3 – Padomes 1977. gada 17. maija Sestā direktīva 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopējā pievienotās vērtības nodokļa sistēma: vienota aprēķinu bāze (OV L 145, 1. lpp.).

4 – Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesības pieļauj, ka prasība atlīdzināt zaudējumus, kas nodarīti ar Savienības tiesību pārkāpumu, tiek celta vienlaicīgi ar prasību par nepamatotu maksājumu atmaksāšanu; skat. 2011. gada 20. oktobra spriedumu lietā C-94/10 *Danfoss*

un *Sauer-Danfoss* (Kr?jums, I-9963. lpp., 32. punkts).

5 – 2011. gada 15. septembra spriedums liet? C-310/09 *Accor* (Kr?jums, I-8115. lpp., 71. punkts), 2003. gada 2. oktobra spriedums liet? C-147/01 *Weber's Wine World u.c. (Recueil, I-11365. lpp., 93. punkts)* un 2001. gada 8. marta spriedums apvienotaj?s liet?s C-397/98 un C-410/98 *Metallgesellschaft u.c. (Recueil, I-1727. lpp., 84. punkts)*.

6 – Skat. spriedumu liet? *Danfoss* un *Sauer-Danfoss* (min?ts 4. zemsp?tras piez?m?, 20. punkts), 2011. gada 6. septembra spriedumu liet? C-398/09 *Lady & Kid u.c. (Kr?jums, I-7375. lpp., 17. punkts)*, 2010. gada 28. janv?ra spriedumu liet? C-264/08 *Direct Parcel Distribution Belgium* (Kr?jums, I-731. lpp., 45. punkts), 1997. gada 14. janv?ra spriedumu apvienotaj?s liet?s no C-192/95 l?dz C-218/95 *Comateb u.c. (Recueil, I-165. lpp., 20. punkts)* un 1983. gada 9. novembra spriedumu liet? 199/82 *San Giorgio (Recueil, 3595. lpp., 12. punkts)*.

7 – LESD ties?bas tieši celt pras?bu ES Ties? priv?tperson?m ir pieš?irtas tikai da?os ?oti ?pašos procesos, – t?, piem?ram, fizisko vai juridisko personu ties?bas celt pras?bu atbilstoši LESD 263. panta 4. punktam, 268. pantam vai 270. pantam. Šaj? zi?? skat. ar? Basedow, J., "Der Europäische Gerichtshof und das Privatrecht", *Archiv für die civilistische Praxis*, S?jums 210 (2010), 157. lpp., 192. un n?kamais punkts, kur nesp?j? priv?to ties?bu subjektu Savien?bas ties?s ierosin?t str?dus par ties?b?m, kas izriet no Savien?bas ties?b?m, tiek saskat?ts neapmierinošs savstarp?j?s Savien?bas procesu?lo un materi?lo ties?bu saist?bas tr?kums.

8 – Skat. spriedumu liet? *Danfoss* un *Sauer-Danfoss* (min?ts 4. zemsp?tras piez?m?, 24. punkts), 2005. gada 6. oktobra spriedumu liet? C-291/03 *MyTravel* (Kr?jums, I-8477. lpp., 17. punkts) un spriedumu liet? *Weber's Wine World u.c. (min?ts 5. zemsp?tras piez?m?, 103. punkts)*.

9 – Skat. spriedumu liet? *Accor* (min?ts 5. zemsp?tras piez?m?, 79. punkts), 2010. gada 8. j?lija spriedumu liet? C-246/09 *Bulicke* (Kr?jums, I-7003. lpp., 25. punkts), 2007. gada 13. marta spriedumu liet? C-524/04 *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation* (Kr?jums, I-2107. lpp., 111. punkts) un 2006. gada 12. decembra spriedumu liet? C-446/04 *Test Claimants in the FII Group Litigation* (Kr?jums, I-11753. lpp., 203. punkts).

10 – Šaj? zi?? skat. jau 1976. gada 16. decembra spriedumu liet? 33/76 *Rewe-Zentralfinanz* un *Rewe-Zentral (Recueil, 1989. lpp.)*, kas Tiesas judikat?r? ir pamatspriedums par dal?bvalstu procesu?l?s autonomijas j?dzienu. Min?taj? spriedum?, kur? bija apl?kota termi?u, kas valsts ties?b?s paredz?ti no Savien?bas ties?b?m izrietošu pras?bu ?stenošanai ties?, atbilst?ba Savien?bas ties?b?m, Tiesa dal?bvalstu procesu?l?s autonomijas j?dzienu ir saist?jusi ar tagad LES 4. panta 3. punkt? reglament?to Savien?bas un dal?bvalstu loj?las sadarb?bas principu. No š? principa t? it ?paši ir secin?jusi, ka uzdevums garant?t pilso?iem no Savien?bas tieš?s iedarb?bas izrietošo ties?bu aizsardz?bu, ir j?pilda valstu ties?m. Š? dal?bvalstu uzdevuma m?r?is ir nodrošin?t piln?gu Savien?bas ties?bu iedarb?bu, un tas ir cieši saist?ts ar efekt?vas ties?bu aizsardz?bas ties? principu vai ar pamatties?b?m uz ties?bu efekt?vu aizsardz?bu atbilstoši Pamatties?bu hartas 47. pantam. Par šo sakar?bu starp dal?bvalstu pien?kumiem saska?? ar LES 4. pantu, piln?gas Savien?bas ties?bu iedarb?bas nodrošin?šanu un efekt?vas ties?bu aizsardz?bas ties? principu vai ar pamatties?b?m uz ties?bu efekt?vu aizsardz?bu atbilstoši Pamatties?bu hartas 47. pantam skat. 2008. gada 15. apr??a spriedumu liet? C-268/06 *Impact* (Kr?jums, I-2483. lpp., 41. un n?kamie punkti).

11 – Šaj? zi?? it ?paši skat. Kakouris, C. N., "Do the Member States possess judicial procedural 'autonomy'?", *C.M.L. Rev.*, 1997, 1389. un n?kam?s lpp. Skat. ar? Van Gerven, W., "Of Rights, Remedies and Procedures", *C.M.L. Rev.*, 2000, 501. un 502. lpp., kur? tostarp ir ierosin?ts procesu?l?s autonomijas j?dzienu aizst?t ar dal?bvalstu procesu?l?s kompetences j?dzienu. T?pat ar? Delicostopoulos, J., "Towards European Procedural Primacy in National Legal

Systems”, *ELJ*, 2003, 599. un n?kam?s lpp., kas šaj? zi?? balst?ts uz dal?bvalstu procesu?l?s kompetences un Savien?bas procesu?lo ties?bu p?r?kuma sajaukumu.

12 – Skat. 2006. gada 4. j?lija spriedumu liet? C-212/04 *Adeneler* u.c. (Kr?jums, I-6057. lpp., 90. un n?kamie punkti), kur? Tiesa tostarp ir atgriezusies pie procesu?l?s autonomijas principa, lai atbild?tu uz jaut?jumu, k?di pas?kumi vai sankcijas dal?bvalst?m ir j?paredz, lai nov?rstu no Savien?bas ties?b?m izrietošu ties?bu neiev?rošanu, par ko ir min?t? tiesved?ba. T?pat ar? skat. 2006. gada 7. septembra spriedumus liet? C-53/04 *Marrosu* un *Sardino* (Kr?jums, I-7213. lpp., 50. un n?kamie punkti) un liet? C-180/04 *Vassallo* (Kr?jums, I-7251. lpp., 35. un n?kamie punkti).

13 – Par to skat. Trstenjak, V. un Beysen, E., “European Consumer Protection Law: Curia semper dabit remedium?”, *C.M.L. Rev.*, 2011, 95., 104. un n?kam?s lpp.

14 – Par dal?bvalstu procesu?l?s autonomijas noz?mi Eiropas civilprocesa ties?bu sist?m? skat. ar? Wagner, G., izdevum?: Stein un Jonas, *Kommentar zur Zivilprozessordnung*, 22. izdevums, T?bingene, 2011, ievads pirms 1. panta, 68. un n?kamais punkts.

15 – 1976. gada 21. maija spriedums liet? 26/74 *Roquette Frères*/Komisija (*Recueil*, 677. lpp., 11. un n?kamais punkts).

16 – 1980. gada 12. j?nija spriedums liet? 130/79 *Express Dairy Foods* (*Recueil*, 1887. lpp., 16. un n?kamais punkts).

17 – 1998. gada 15. septembra spriedums apvienotaj?s liet?s C-279/96, C-280/96 un C-281/96 *Ansaldo Energia* u.c. (*Recueil*, I-5025. lpp., 28. punkts).

18 – 2006. gada 7. septembra spriedums liet? C-470/04 *N* (Kr?jums, I-7409. lpp., 60. punkts).

19 – 2001. gada 8. marta spriedums apvienotaj?s liet?s C-397/98 un C-410/98 *Metallgesellschaft* u.c. (*Recueil*, I-1727. lpp.).

20 – Turpat, 86. punkts.

21 – Turpat, 87. un 89. punkts.

22 – Min?ts 9. zemsv?tras piez?m?, 202. un n?kamie punkti.

23 – Min?ts 9. zemsv?tras piez?m?, 112. punkts.

24 – It ?paši skat. spriedumu liet? *Test Claimants in the FII [Group Litigation]* (min?ts 9. zemsv?tras piez?m?, 205. punkts).

25 – Skat. spriedumu liet? *Accor* (min?ts 5. zemsv?tras piez?m?, 79. punkts) un 2011. gada 30. j?nija spriedumu liet? C-262/09 *Meilicke* u.c. (Kr?jums, I-5669. lpp., 55. punkts).

26 – Skat. 2010. gada 15. apr??a spriedumu liet? C-542/08 *Barth* (Kr?jums, I-3189. lpp., 19. punkts), 2010. gada 26. janv?ra spriedumu liet? C-118/08 *Transportes Urbanos y Servicios Generales* (Kr?jums, I-635. lpp., 33. punkts) un 2006. gada 19. septembra spriedumu apvienotaj?s liet?s C-392/04 un C-422/04 *i-21 Germany* un *Arcor* (Kr?jums, I-8559. lpp., 62. punkts).

27 – Skat. spriedumus liet? *Transportes Urbanos y Servicios Generales* (min?ts 26. zemsv?tras piez?m?, 35. punkts), liet? *Bulicke* (min?ts 9. zemsv?tras piez?m?, 28. punkts) un 2000. gada 16. maija spriedumu liet? C-78/98 *Preston* u.c. (*Recueil*, I-3201. lpp., 49. punkts).

- 28 – Nīderlandes valdības rakstveida atbildē, 21. punkts.
- 29 – Francijas valdības rakstveida atbildē, 55. punkts.
- 30 – Šajā ziņā skat. arī 2007. gada 15. marta spriedumu lietā C-35/05 *Reemtsma Cigarettenfabriken* (Kārtums, I-2425. lpp., 43. un nākamie punkti), kurā Tiesa, izvērtējot tiešo un netiešo nodokļu salīdzināmbū, ir secinājusi, ka tiešo nodokļu sistēma kopumā nav saistīta ar PVN sistēmu.
- 31 – Spriedums lietā *Bulicke* (minētā 9. zemesvērtības piezīme, 27. punkts), spriedums lietā *Transportes Urbanos y Servicios Generales* (minētā 26. zemesvērtības piezīme, 34. punkts), 2009. gada 29. oktobra spriedums lietā C-63/08 *Pontin* (Kārtums, I-10467. lpp., 45. punkts) un spriedums apvienotajās lietās *Ansaldo Energia u.c.* (minētā 17. zemesvērtības piezīme, 29. punkts).
- 32 – Rakstveida atbildē, 34. un nākamie punkti un 112. un nākamie punkti.
- 33 – Skat. šo secinājumu 33. un nākamās punktus.
- 34 – Skat. šo secinājumu 38. un nākamās punktus.
- 35 – Skat. 2010. gada 15. jūlija spriedumu lietā C-256/09 *Purrucker* (Kārtums, I-7353. lpp., 99. punkts), 2010. gada 14. janvāra spriedumu lietā C-233/08 *Kyrian* (Kārtums, I-177. lpp., 61. punkts) un 2005. gada 8. novembra spriedumu lietā C-443/03 *Leffler* (Kārtums, I-9611. lpp., 51. punkts).
- 36 – Par Savienības tiesību piemērošanas pārkumu, kā arī tiešo iedarbību skat. 2011. gada 8. marta Atzinumu 1/09 (Kārtums, I-1137. lpp., 65. punkts), kā arī 1991. gada 14. decembra Atzinumu 1/91 (*Recueil*, I-6079. lpp., 21. punkts).
- 37 – Par to skat. 31. zemesvērtības piezīmi minēto judikatūru.